

Viết là thăm dò những gì hiện

Tác Giả: Nguy&#n H&#ng Qu&#c
Thứ Năm, 24 Tháng 2 Năm 2011 06:14

Có thể nói từ cđ phát triển của văn học từ thuở n vớ i từ cđ thay đ i các quy ắ c v ắ văn h ắ c

Nh&#ng th&# nghi&#m v&# ngôn ngữ trình bày trong bài “Hoài nghi ngôn ngữ” th&# ắ ng đ&# n đ&# n h&# u qu&# là làm thay đ&# i h&# n ranh gi&# i gi&# a các th&# lo&# i, và củ i cùng, có thể làm thay đ&# i h&# n n&# i hàm c&# a khái ni&#m văn h&# c.

Lâu nay, các nhà văn của ta hay kh&#ng đ&# nh m&#t cách đ&#t khoát th&# nào là th&# và th&# nào là truy&#n đ&# trên c&# s&# đó, h&# bình luận v&# t&#ng tác ph&#m văn h&# c của th&#, và nh&#t là, đ&# phê phán nh&#ng tác ph&#m táo b&#o v&# ắ t ra ngoài khuôn sáo.

Trên th&# c t&#, ắ ch s&# phát triển của b&#t c&# n&#n văn h&# c nào cũng là ắ ch s&# của nh&#ng s&# thay đ&# i trong các quy ắ c v&# th&# lo&# i, v&# văn h&# c và v&# cái đ&#p nói chung.

Ch&# cách đây h&#n m&#t trăm năm, cha ông chúng ta không xem nh&#ng câu văn viết nh&# ắ i nói th&# ắ ng h&#ng ngày là văn ch&# ắ ng; nay, đó ắ i là hình th&# c văn ch&# ắ ng ph&# bi&#n nh&#t và có ắ, đ&# c&# a chu&#ng nh&#t. Cách đây ch&# a t&#i m&#t trăm năm, cha ông chúng ta xem v&#n là y&#u tính của th&#; nay, s&# ắ ắ ng nh&#ng bài th&# không v&#n càng ngày càng nhi&#u và đ&#n đ&#n có khuynh h&# ắ ng áp đ&#o lo&#i th&# có v&#n, ít nh&#t ắ nh&#ng cây bút tr&#. Cũng g&#i là th&#, nh&#ng nhi&#u bài th&#

Viết là thăm dò những gì hiện

Tác Giả: Nguyễn Hoàng Quốc

Thứ Năm, 24 Tháng 2 Năm 2011 06:14

Mọi hiện nay là những gì có thể được viết về những bài thơ quen thuộc ở Việt Nam trước đây. Cũng giống là truyện, những kho những cách gì mà tôi sẽ truyện những nhà văn hiện đại và các truyện những thì xa còn xa hơn là những cách gì chúng tôi mà tôi sẽ bài thơ từ do họ viết vẫn xuôi hiện nay.

Trong những văn học hiện đại, ranh giới giữa các thể loại càng ngày càng mờ nhạt. Rất khó nói được đâu là ranh giới giữa tiểu thuyết và truyện tập truyện những trong cuốn Lives of Girls and Women của Alice Munro; giữa tiểu thuyết và truyện thi trong cuốn Coming Through Slaughter của Michael Ondaatje; giữa tiểu thuyết và truyện trong cuốn China Men của Maxine Hong Kingston; giữa tiểu thuyết và lịch sử trong cuốn Shame của Salman Rushdie; giữa tiểu thuyết và tiểu sử trong cuốn Dutch: A Memoir of Ronald Reagan của Edmund Morris, v.v...

Mà không những ranh giới giữa các thể loại, ngay cả ranh giới giữa văn học và phi văn học, giữa văn học và triết học, giữa văn học và các ngành nghề thuộc khác cũng trở thành mờ nhạt: hiện nay, các triết học, sinh viên học Roland Barthes, Jacques Derrida và Michel Foucault không phải những nhà phê bình mà những nhà văn thực sự.

Có thể nói từ đó phát triển của văn học từ đó thu về với từ đó thay đổi các quy tắc về văn học.

Và theo tôi, chính những sự thay đổi nhanh chóng trong các quy tắc này là nguyên nhân chính làm cho văn học, đặc biệt là thơ hiện nay, trở nên khó hiểu.

Tính chất khó hiểu này không xuất phát từ các yếu tố thể loại (nói chung, thơ sau này đều dùng loại ngôn ngữ gần với đời thường, và do đó, giữa những hình thức xa), cũng không xuất phát từ các biện pháp tu từ (nói chung, thơ sau này ít sử dụng các biện pháp như ẩn dụ hay hoán dụ hình thức xa), mà chủ yếu xuất phát từ những bài thơ được xem là mọi hiện nay về mặt ra ngoài cái khung khái niệm về thơ trong tâm trí của người đọc, yếu tố quyết định làm nên "tâm mong đợi" của người đọc khi đi vào thơ. Hình mong đợi mà ngôn ngữ nghệ thuật và ngân nga: thơ mà không có. Hình mong đợi những hình thức thơ tập, những cách ví von thơ nên thơ: thơ mà không có. Hình mong đợi những cảm xúc thơ thì tha, thơ thì nản: thơ mà không có. Chính vì thơ mà không đáp ứng được tâm mong đợi nên thơ nên chúng trở nên không phải là thơ thực sự khi thơ của được đọc. Chúng trở nên chỉ là thơ thực sự khi được đọc.

Nói cách khác, cái gì là tính chất khó hiểu trong những bài thơ mà, mà mặt mặt là kết quả của sự

Viết là thăm dò ngôn ngữ hiện

Tác Giả: Nguyễn Hoàng Quốc

Thứ Năm, 24 Tháng 2 Năm 2011 06:14

xô lệch giữa các quy tắc và thực lo ngại trong tiến trình văn ngôn của văn học, mặt khác, là kết quả của cách diễn giải công, hoặc ít nhất, thiêu kiên nhẫn của người diễn trong việc tiếp cận với ngôn ngữ sự thể nghiệm và ngôn ngữ sự cách tân trong thơ.

Giới hiện của ngôn ngữ cũng chính là ngôn ngữ hiện của con người: viết không phải là cách phản ánh hiện thực mà căn bản là để thăm dò ngôn ngữ hiện trong khả năng nhận thức và tầm nhìn của con người về hiện thực.

Đối với các nhà hiện đại chủ nghĩa, viết là liên chiêm biên giới, là liên tục mở rộng lãnh thổ của cái-có-thực-m-nhận và cái-có-thực-diễn-đạt bằng cách nỗ lực tạo ra mới, nỗ lực thơ nghiệm ngôn ngữ cách kết hợp mới cho ngôn ngữ thơ có sẵn, nỗ lực tìm kiếm ngôn ngữ phi ngôn ngữ như các câu và cách trình bày trên trang giấy, v.v... để cố gắng diễn tả những gì không thể diễn tả được.

Dĩ nhiên, đôi khi, người ta thất bại. Sự diễn tả thành thực nhất về sự thất bại ấy chính là ngôn ngữ bài thơ hoàn toàn thực tế, có vẻ như được cấu tạo bằng cách sắp xếp thơ ngữ một cách ngẫu nhiên và vô nghĩa mà chúng ta thơ nh thơng văn bản gặp đây đó, ở khắp nơi, được biết trong thơ của nhóm đa-đa; và riêng tại Việt Nam, thơ ngữ nhất là trong thơ Bùi Giáng.

Người ta có thể chê trách thái độ hồ vô chủ nghĩa trong ngôn ngữ bài thơ ấy như người không thể đến gần xem chúng như như ngôn ngữ việc làm văn-học-rữ-dĩ, bởi vì bản thân sự diễn tả cái không thể diễn tả cũng là một sự diễn tả. Một sự diễn tả tuy thất vọng. Cũng không thể xem chúng là một sự vô nghĩa: ý nghĩa của chúng chính là ngôn ngữ kinh nghiệm tuy thất vọng trong sự diễn tả.

Một phương diện nào đó, có thể nói văn học hậu hiện đại, theo chủ dủng của John Barth, là một nền văn học của sự cạn kiệt (the literature of exhaustion), trong đó, nói theo Julia Kristeva, viết trở thành một cách để kinh nghiệm về ngôn ngữ hiện, thơ ngữ hiện của ngôn ngữ diễn ngôn hiện trong chủ thể tính liên ngôn ngữ hiện trong bản sự phức tạp tính.

Người ta còn khám phá ra một sự ngôn ngữ hiện khác, đáng kể nhất là ngôn ngữ hiện trong tầm nhận thức của con người, chủ thể là ngôn ngữ hiện trong nỗ lực thơ ngữ hoá.

Viết là thăm dò những gì hiện

Tác Giả: Nguyễn Hoàng Quốc

Thứ Năm, 24 Tháng 2 Năm 2011 06:14

Các nhà văn hiện đại hiện rõ công việc họ thực hiện là một trong những nhu cầu lớn của con người trong những môi trường khác, họ cũng hiện rõ tất cả những họ thực hiện khép kín, chặt chẽ, theo một thói quen nhất định họ là những sản phẩm của con người, do đó, họ thực hiện những gì hiện nay chính con người.

Chính vì thế chúng ta hiểu hiện đại đã tạo nên những gì của những đại số (grand narratives) nhằm tóm tắt các thực tiễn và các lịch sử vào một lý thuyết duy nhất và là một trong những tham vọng chính của chúng ta hiểu hiện đại. Viết văn hay làm thơ, với các nhà hiện đại chúng ta hiểu, không còn là một nỗ lực tái hiện hiện thực hay thực hiện một ý nghĩa. Nghệ thuật của họ bày lên trên bề mặt. Văn học hiện đại chúng ta hiểu nghĩa của nó để khám phá; văn học hiện đại chúng ta hiểu nghĩa của nó để kinh nghiệm.

Tất cả các chủ đề, viết, như vậy, dù muộn hay không, cũng trở thành một chủ đề chi tiết, âm thanh những vô cùng kích thích. Giữa tôi nói và sự im lặng. Giữa cõi thực và cõi huyền. Giữa cái mới và cái cũ. Giữa cái mình và cái không phải là mình. Giữa khế và bất khế. Chủ đề chi tiết về những gì đã được viết; với những gì trên đó cái viết để hình thành: ngôn ngữ, lịch sử và văn hoá; với chính những những ban đầu của việc viết lách: từ thực hiện và truyền thông với những khác.